

Economia, Territori i Sostenibilitat

Codi: 104233

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2503710 Geografia, Medi Ambient i Planificació Territorial	FB	1	1

Professor/a de contacte

Nom: Joan Carles Llurdés Coit

Correu electrònic: JoanCarles.Llurdes@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

És aquesta una assignatura de 1r curs, per tant no se'n demana cap d'especial. Això sí, es recomana estar una mica al cas de l'actualitat nacional i internacional, en especial la de l'àmbit econòmic, polític i social. Altrament dit, llegir de tant en tant la premsa generalista, veure alguns programes de TV, sentir algunes tertúlies a la ràdio, etc.

Objectius

Context:

De cara a la integració de coneixements d'economia en relació a la Geografia, aquesta assignatura s'ha d'entendre com a un instrument més per a la interpretació del territori, encara que d'entrada no ho sembli. Per això es procura mantenir certs "ponts" amb altres assignatures del Pla d'estudis del Grau, com ara: "Visions geogràfiques del món" (1r curs), "Societat, territori i medi ambient a Catalunya" (2n curs), " Geografia de les desigualtats", "Desenvolupament local i territorial" o "Ciutats, globalització i sostenibilitat" (4t curs). L'assignatura s'orienta a introduir els fonaments conceptuals bàsics relacionats amb la dimensió econòmica de la globalització (podeu veure els continguts més específics a l'apartat de "Continguts").

Els seus objectius són:

1. Que l'estudiant tingui una visió general de l'evolució cronològica de les principals escoles de pensament, de la mà de les idees dels seus principals autors, i de les seves implicacions en la política econòmica actual.
2. Que l'estudiant domini la terminologia econòmica i alguns dels indicadors macro i microeconòmics més utilitzats per tal d'entendre l'actualitat econòmica.
3. Que l'estudiant tingui la capacitat de reunir i interpretar informació de diversa mena i procedència per poder emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, econòmica i ètica.
4. Que l'estudiant sàpiga analitzar amb esperit crític la relació de la societat amb el territori aplicant el marc conceptual i teòric de la Geografia, en general, i de l'economia en particular.
5. Que l'estudiant sàpiga integrar coneixements de diverses disciplines socials i ambientals per ser capaç de descriure i interpretar les dinàmiques espacials vinculades als canvis socials, econòmics i ambientals.
6. Que l'estudiant sàpiga identificar les idees principals i las secundàries i expressar-les amb correcció, formal i lingüística.

Competències

- Analitzar amb esperit crític la relació de la societat amb el territori aplicant el marc conceptual i teòric de la geografia.
- Demostrar habilitats d'autoanàlisi i autocrítica.
- Integrar coneixements de diverses disciplines socials i ambientals amb l'objectiu de descriure i interpretar les dinàmiques espacials vinculades a les transformacions socials, econòmiques i ambientals.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Comparar els diferents corrents teòrics de l'economia.
2. Demostrar habilitats d'autoanàlisi i autocrítica.
3. Distingir els principals sistemes econòmics regionals i locals, el seu desenvolupament històric i la seva situació actual.
4. Identificar l'objecte d'estudi de l'economia.
5. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
6. Relacionar els agents econòmics principals amb els agents polítics o institucionals principals en el procés de planificació territorial.

Continguts

Aquest curs és una introducció als conceptes bàsics de l'anàlisi econòmica i a algunes de les implicacions de l'economia tant a nivell territorial com des del punt de vista de la sostenibilitat. Amb més concreció, i després d'un primer bloc introductori que se centra en l'actualitat econòmica més immediata i reflectida per diferents mitjans (bàsicament xarxes socials, premsa digital i alguns mitjans de comunicació), el programa de l'assignatura es divideix en un seguit de blocs el contingut dels quals es vertebrava al voltant d'uns quants conceptes clau i relacionats.

1. Bloc 1. Una introducció per anar obrint boca --> De què se'n parla més? Qui en parla més i des de quina posició ideològica? Què ens diu la "saviesa popular" o xarxes socials?
2. Bloc 2. Objecte de l'economia --> Què és? Economia i ètica. Escoles de pensament econòmic. Ideologia econòmica predominant avui dia
3. Bloc 3. Sistema econòmic i funcionament del mercat --> Agents econòmics. Economia de mercat i el seu funcionament. Models alternatius.
4. Bloc 4. La renda --> Cicles econòmics. Distribució de la renda i desigualtats. Sector públic i polítiques monetàries.
5. Bloc 5. Economia i territori --> Espais de producció y consumo global.
6. Bloc 6. La sostenibilitat del model econòmic actual --> Creixement i desenvolupament sostenible. Economia del bé comú, economia col·laborativa (o especulativa?). La perspectiva de gènere en l'economia. Externalitats i petjada ecològica.

Alguns dels conceptes clau que han de vertebrar els continguts de l'assignatura són: diner, hipoteca, euribor, interès, mercat, competència, deute públic, prima de risc, inflació, atur, socialdemocràcia, comunisme, coeficient de Gini, pobresa energètica, vulnerabilitat, glocalització, paradís fiscal, felicitat, benestar, gentrificació, *resort*, filosofia *slow*, etc.

A l'aula *Moodle* es publicarà un cronograma que indicarà les dates d'explicació de cada bloc així com també les dates d'entrega i realització dels diferents exercicis que formen part de l'avaluació.

L'idioma del *Moodle* i d'explicació a l'aula serà el català i només en el cas excepcional que al grup hi hagi un nombre important d'estudiants estrangers, es pot considerar l'opció de passar-se al castellà. Això no exclou que l'estudiantat pugui expressar-se en català o castellà a l'aula i redactar els diferents exercicis en un o altre idioma.

Metodologia

Les activitats formatives contemplades en aquesta assignatures són aquestes:

1. En primer lloc, mitjançant les *activitats dirigides*, és a dir, el desenvolupament del temari previst en sessions presencials incloses en el calendari docent per al 1r semestre.
2. Segon, amb *activitats supervisades*, mitjançant el seguiment de notícies i debats de l'actualitat econòmica, a diferents escales. Així mateix, es disposa d'un compte de [Twitter específic de l'assignatura](#) que funciona com un "repositori" de material divers que serveixi per introduir l'explicació del temari a cadascuna de les sessions de docència.
3. Tercer, amb *activitats autònomes*, és a dir, tot allò que caldria fer per compte de l'estudiant de cara a la preparació de l'assignatura. Això inclou la consulta de material divers (p. ex. articles i/o altres documents) disponibles a l'aula *Moodle* de l'assignatura, així com també de bibliografia especialitzada, tant la més general com la que puntualment es citi. Val a dir que el desenvolupament de la docència en aquesta assignatura no seguirà el fil conductor d'uns Apunts d'Economia, *strictu sensu*, que es puguin publicar a l'aula *Moodle*, sinó que com es veurà al llarg del semestre la docència es farà mitjançant presentacions Prezi. De forma complementària es poden consultar altres manuals disponibles en el mercat; n'hi ha molts, alguns d'excel·lents.
4. Finalment, i en quart lloc, amb activitats d'*avaluació* (que s'especifiquen en un altre apartat).

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Explicacions del temari	45	1,8	1, 3, 4, 5, 6
Tipus: Supervisades			
Treball d'estudi i pràctiques tutoritzades individualment	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6
Tipus: Autònomes			
Estudi per a la prova escrita	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6
Realització de tasques d'avaluació	45	1,8	1, 3, 4, 5, 6
Seguiment d'actualitat econòmica	15	0,6	5, 6

Avaluació

Parts de l'avaluació:

L'avaluació es farà de forma continuada i els coneixements seran avaluats mitjançant els següents criteris:

1. Tres exercicis amb un pes d'un 10% cadascun (total 30%). La seva realització pot ser individual o en parella, pot ser que algun es faci dins l'horari docent establert i en aquells casos que s'hagin de fer fora d'aquest, l'informe es dipositarà a l'aula *Moodle* en un termini aproximat de tres setmanes des de la

seva publicació (és a dir, no s'acceptaran informes al final de curs). La previsió és que se'n faci un per mes (octubre, novembre i desembre) o cada tres setmanes si finalment en comptes de ser tres exercicis en són cinc (veure punt #2).

2. Una presentació oral, individual o en parella de la qual se'n donarà més detalls un cop començat el curs. Com de presentacions orals n'hi hauran unes quantes es faran a partir de mitjans d'octubre i fins que acabi el període d'activitats dirigides (20 de desembre del 2019). El seu pes serà d'un 20%.
ATENCIÓ: en el moment de redactar aquesta guia no es disposa de la informació del nombre d'estudiants matriculats a l'assignatura ni tampoc de les característiques de l'aula. Si es considera que tant un com altre factor poden fer inviable la presentació oral, aquesta es substituirà per un exercici (amb el mateix pes que la presentació) o dos exercicis més amb el mateix pes que els altres.
3. Una prova escrita el pes de la qual és d'un 40%. La prova tindrà una durada d'1:30h i es farà just abans que acabi el període d'activitats dirigides d'acord amb el calendari acadèmic de la Facultat de Filosofia i Lletres.
4. Es tindrà també en compte l'assistència a classe que es comptabilitzarà a partir d'una determinada setmana (per determinar) un cop iniciat oficialment el curs. El seu pes serà un 10% de la nota.
5. La nota final serà la suma de totes aquestes notes parcials.

D'altra banda, cal tenir en compte els següents aspectes:

1. Per a cada activitat avaluativa s'informarà del procediment i data de revisió de les notes que per norma general, sol ser d'una setmana després de publicar-se'n la nota. Després d'aquest període, no hi haurà cap més possibilitat de revisió.
2. Els exercicis i/o prova escrita no realitzats comptaran com a 0 (zero).
3. Tindrà la nota de "No Avaluable" l'estudiant que hagi abandonat l'assignatura -és a dir, que no compleixi amb el requisit d'avaluació continuada- sense haver anul·lat la matrícula.
4. No hi ha cap obligació de fer un nombre mínim d'exercicis (siguin 3, 4 o 5) ni tan sols la presentació oral (si s'acaba fent), però cal recordar que la nota final és un sumatori de notes parcials. Per tant, si no es fan, no sumen. L'estudiant ha de ser conscient de fins on vol arribar.

Requisits per a ser avaluat/da:

1. Obtenir a la prova escrita la puntuació mínima equivalent a la meitat de la màxima puntuació prevista.
2. En cas que l'anterior no s'acomplís l'estudiant no podrà compensar aquesta nota amb la suma de les notes parcials restants.

Recuperació:

El procés d'avaluació ha de contemplar sempre sistemes de recuperació. Ara bé, cal tenir en compte que:

1. Per poder participar a la recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total.
2. Per poder participar a la recuperació s'exigeix haver obtingut una qualificació mínima en la mitjana de l'assignatura de 3,5 (sobre un màxim de 10 punts).
3. Queden exclosos del procés de recuperació la presentació oral (o es fa quan toca o no es fa) i aquells exercicis que s'hagin fet a l'aula i lliurat el mateix dia (si és el cas). Els exercicis no es "recuperen" perquè tampoc se suspenen (tenen una nota que se suma a la resta de notes parcials per configurar la nota final). Ara bé, i de mutu acord amb el professor, es pot optar a la millora d'algun exercici si existeix la possibilitat de millorar la nota en l'expedient (p. ex. passar d'un "aprovat" a "notable", de "notable a excel·lent" ...).
4. La data de la recuperació es decidirà dins el període que determini el calendari acadèmic de la Facultat de Filosofia i Lletres. Per a aquest curs, aquest període es entre els dies 20 a 31 de gener de 2020.

Atenció:

La còpia o plagi de material, tant en el cas de treballs com dels exàmens, constitueixen un delicte que serà sancionat amb un zero a l'activitat. En cas de reincidència se suspendrà tota l'assignatura. Recordem que es considera "còpia" un treball que reproduïx tot o gran part del treball d'un/a altre/a company/a. Per la seva banda, "Plagi" és el fet de presentar tot o part d'un text d'un autor com a propi, sense citar-ne les fonts, siguin en paper o en format digital. Es pot consultar la documentació de la UAB sobre "plagi" en aquest enllaç: http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exercicis (3)	30 (10% cadascun)	0	0	2, 5, 6
Presentació oral	20%	0	0	2, 5
Prova escrita	40	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6

Bibliografia

En aquesta assignatura no s'inclou cap bibliografia obligatòria. De totes formes, es recomanen algunes referències a mode orientatiu:

ALBARRACÍN, Jesús (1991). *La economía de mercado*, Madrid, ed. Trotta.

BAÑOS, Antoni (2012). *Post economía. Hacia un capitalismo feudal*, Barcelona, ed. Libros del Lince.

BERMEJO, Roberto (1994). *Manual para una economía ecológica*, Madrid, ed. Los Libros de la Catarata.

CARRASCO, Cristina (2016). *Sostenibilidad de la vida y ceguera patriarcal. Una reflexión necesaria*, ATLÁNTICAS - Revista Internacional de Estudios Feministas, 2016, 1, 1, 34-57.

CASALS, Muriel i Montse SOLSONA (2008). *La immigració, un motor econòmic. Reflexions entorn de l'impacte de la població estrangera en l'economia catalana*, ed. Caixa de Sabadell-Fundació Jaume Bofill.

COWEN, Tyler (2008). *Descobreix l'economista que portes dins. Consells pràctics per fer-te la vida més fàcil*, Barcelona, ed. Columna.

D'ALISA, Giacomo; Federico DEMARIA i Giorgos KALLIS (Editors) (2015). *Decrecimiento. Vocabulario para una nueva era*. Barcelona, ed. Icària.

De SEBASTIÁN, Luís (2007). *Antología breu de termes econòmics*, Barcelona, ed. Cristianisme i Justícia.

EKAIZER, Ernesto (2012). *Indecentes. Crónica de un atraco perfecto*, Barcelona, ed. Espasa.

ESTEFANÍA, Joaquín (2003). *La cara oculta de la prosperidad*, Madrid, ed. Taurus.

FELBER, Christian (2014). *L'economia del bé comú*, Barcelona, Miret Editorial.

GALBRAITH, John. Kenneth i Nicole SALINGER (1980). *Introducción a la economía, una guía para todos o casi*, Barcelona, ed. Crítica.

GALLEGO, Juan Ramon i José NÁCHER (coords.) (2001). *Elementos básicos de economía: un enfoque institucional*, València, ed. Tirant lo Blanch.

HEILBRONER, Robert L. i Lester C. THURLOW (1982). *Introducción a l'Economía*, Barcelona, ed. Empúries.

HERNÁNDEZ, Vicente (2010). *La gallina de los huevos de oro ... puedes ser tu. Aprende a ahorrar, a invertir y a multiplicar tu dinero*, Barcelona, ed. Gestión 2000.

KRUGMAN, Paul; Robin WELLS i Kathryn GRADY (2013). *Fonaments d'economia*, Barcelona, ed. Reverte.

MANKIOW, Nicholas Gregory (2002). *Principios de Economía*, ed. Mc Graw Hill.

- MARTINEZ ALIER, Joan. i Jordi ROCA. (2001), *Economía ecológica y política ambiental*, México, ed. Fondo de Cultura Económica.
- MOCHÓN, Francisco. (1998). *Economía bàsica*, ed. Mc. Graw-Hill.
- MOLTÓ, Tomás (2001). *Materiales de economía política*, Madrid, ed. Ariel.
- NIÑO-BECERRA, Santiago (2019). *El crash. Tercera fase*, Barcelona, Roca Editorial.
- OLIVERES, Arcadi (2005). *Contra la fam i la guerra*, Barcelona, ed. Angle Editorial.
- PASTOR, Alfredo (2007). *La ciencia humilde. Economía para ciudadanos*, Barcelona, ed. Crítica.
- PÉREZ OROZCO, Amaia (2014). *Subversión feminista de la economía. Aportes para un debate sobre el conflicto capital-vida*, Madrid, ed. Traficantes de Sueños.
- PIKETTY, Thomas (2014). *El capital al segle XXI*, Barcelona, ed. RBA.
- SALA i MARTIN, Xavier (2002). *Economía liberal per a no economistes i no liberals*, Barcelona, ed. Pòrtic.
- SAMUELSON, Paul Anthony (1973). *Curso de Economía Moderna*, Madrid, ed. Aguilar.
- SOLANA, Antonio Miguel (coord.) (2016): *Espacios globales y lugares próximos. Setenta conceptos para entender la organización territorial del capitalismo global*, Barcelona, Icaria.
- STIGLITZ, Joseph E. (1995). *Economía*, Madrid, ed. Ariel Economía.
- TORRES, Juan (2000). *Economía política*, Madrid, ed. Pirámide.